

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege cu privire la ajutorul de stat

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului de Lege cu privire la ajutorul de stat (*în continuare – proiect de lege*) este Consiliul Concurenței, ca autoritate ce deține competența de reglementare în domeniul ajutorului de stat asigurată de art. 32 alin. (1) lit. b) al Legii concurenței nr. 183/2012, iar conform prevederilor pct. 40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul este promovat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ca minister responsabil.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Domeniul ajutorului de stat este o componentă importantă a politicii de concurență datorită efectelor intervenției statului asupra mediului economic prin acordarea selectivă a măsurilor de sprijin pentru unele întreprinderi beneficiare.

În conformitate cu art. 335 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, părțile adoptă sau mențin, după caz, legislația privind controlul ajutoarelor de stat.

De asemenea, părțile instituie sau mențin, după caz, o autoritate funcțional independentă, investită cu competențele necesare pentru exercitarea controlului asupra ajutoarelor de stat. Această autoritate are, între altele, atribuția de a autoriza schemele și măsurile individuale de ajutor de stat, precum și competența de a dispune recuperarea ajutoarelor acordate ilegal.

Potrivit art. 340 alin. (1) al Acordului de Asociere, ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (*în continuare - TFUE*), și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

În acest context, armonizarea legislației naționale cu *acquis-ul* comunitar în domeniul ajutorului de stat constituie o obligație a Republicii Moldova.

Concomitent, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere

dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume de a menține și armoniza cadrul normativ național din domeniul ajutorului de stat a fost inițiat procesul de transpunere a cadrului normativ al Uniunii Europene, la nivel de cadru normativ primar național. Respectiv, proiectul de lege elaborat asigură realizarea a acțiunilor specificate (53, 54, 59, 60, 62, 63, 64, 79, 82) din Anexa A, Capitolul 8: Politica din domeniul concurenței, Cluster II al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

Proiectul de lege reprezintă un nou concept de reglementare a domeniului ajutorului de stat și propune abrogarea Legii nr. 139/2012 privind ajutorul de stat.

Proiectul de lege are ca principal obiectiv transpunerea și implementarea prevederilor relevante din actele Uniunii Europene, în special acelea care derivă din TFUE, regulamente și orientări adoptate la nivel european, această armonizare nu este doar o cerință formală, ci o condiție de funcționare eficientă a economiei naționale într-un spațiu economic integrat.

Adaptarea Legii cu privire la ajutorul de stat are rolul de a alinia cadrul național la normele și principiile Uniunii Europene, asigurând compatibilitatea măsurilor de sprijin acordate de stat cu regulile pieței interne. Prin această armonizare se urmărește crearea unui mediu concurențial echitabil, prevenirea distorsiunilor pe piață, creșterea transparenței și facilitarea funcționării eficiente a economiei naționale într-un spațiu economic integrat. Noul proiect de lege este orientat spre o aliniere mult mai strictă și detaliată cu legislația Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat, incluzând concepte, proceduri și praguri direct preluate din acquis-ul comunitar.

Astfel, elaborarea proiectului de lege este determinată de necesitatea transunerii integrale, în principal, a următoarelor acte normative UE, precum:

- art. 93, 107–109 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene din 25 martie 1957, CELEX 02016ME/TXT-20250315
- Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 248 din 24 septembrie 2015, CELEX 32015R1589
- Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30 aprilie 2004, CELEX 32004R0794

- Comunicare a Comisiei – Comunicare a Comisiei privind recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile C/2019/5396, CELEX 52019XC0723 (01)
- Comunicarea C (2003) 4582 a Comisiei din 1 decembrie 2003 privind secretul profesional în deciziile din domeniul ajutorului de stat (2003/C 297/03) CELEX 52003XC1209(02).

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Legea nr. 139/2012 transpune doar parțial și selectiv reglementările UE, din care motiv procedurile, actele administrative ce pot fi emise în cazurile de acordare de ajutoare de stat și criteriile de evaluare a compatibilității, nu corespund modelului Uniunii Europene.

Cadrul vechi, mai puțin detaliat și cu instrumente mai slabe, nu asigură o prevenire eficientă a acordării de ajutoare neconforme. Consiliul Concurenței nu ar avea instrumentele necesare pentru a investiga și monitoriza eficient (ex. lipsa procedurii de vizită la fața locului sau a procedurii de notificare simplificată). Întreprinderile care primesc ajutor de stat ar opera cu un risc mai mare ca măsura acordată să fie declarată ilegală ex post (ulterior), deoarece Consiliul Concurenței nu ar fi evaluat-o după standardele UE complete. Dacă o măsură ilegală este identificată, procesul de recuperare este anevoios. Menținerea cadrului vechi înseamnă că furnizorii ar putea invoca reglementări naționale (ex. termene de prescripție neclare) pentru a evita recuperarea, ducând la ineficiența legii și la distorsionarea pieței.

Astfel, dispozițiile noii legi cu privire la ajutorul de stat urmează să consolideze rolul Republicii Moldova în aplicarea acquis-ului în materia ajutorului de stat al Uniunii Europene, contribuind la funcționarea pieței interne și la dezvoltarea durabilă a economiei naționale prin crearea unui mediu concurențial sănătos, predictibil și eficient.

Proiectul de lege reprezintă o modernizare substanțială a cadrului de reglementare al ajutorului de stat, trecând de la un cadru general la unul riguros structurat și aliniat la standardele Uniunii Europene. Principalele diferențe constau în:

1. Detalierea Conceptelor: Introducerea definițiilor detaliate (ex. *întreprindere unică, întreprindere aflată în dificultate*).
2. Transparență și Control: Crearea Registrului central al ajutoarelor de minimis și majorarea atribuțiilor Consiliului Concurenței (ex. *recuperarea*

provizorie).

3. Procedură UE: Formalizarea procedurii de prenotificare și stabilirea criteriilor de evaluare a compatibilității după modelul Uniunii Europene.

Noul proiect de lege introduce o procedură mult mai detaliată, structurată și bazată pe termene fixe, urmând îndeaproape modelul procedural al Comisiei Europene.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege introduce atribuții suplimentare ale Consiliului Concurenței (Art. 3). Atribuțiile Consiliului Concurenței sunt extinse, punând un accent mai mare pe aspectele procedurale și de conformitate:

Consiliul Concurenței poate lua decizii de a dispune recuperarea provizorie a oricărui ajutor plătit ilegal, înainte de a decide compatibilitatea.

Consiliul Concurenței va avea atribuția de a aproba planul de evaluare concomitent cu notificarea unei scheme de ajutor de stat mari și, ulterior, raportul de evaluare în cazul schemelor autorizate.

Consiliul Concurenței deține Sistemul Informațional Automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” (SIA RAS), care va include și Registrul central al ajutoarelor de minimis.

Noutate majoră este că introducerea Registrului central al ajutoarelor de minimis (parte a SIA RAS), obligând furnizorii să introducă și să actualizeze informațiile în termen de 5 zile lucrătoare de la acordare (Art. 13). Acest lucru asigură o transparență și un control sporit al cumulului de ajutoare.

Se introduce oficial procedura de prenotificare (Art. 14), un instrument important preluat din practica UE:

În mod obiectiv, furnizorii vor putea iniția consultări prealabile cu Consiliul Concurenței (voluntare și confidențiale) pentru a clarifica existența sau compatibilitatea unei măsuri de ajutor. Ca rezultat, Consiliul Concurenței furnizează o evaluare preliminară informală și neobligatorie. Astfel de procedură, nu ar trebui să dureze, de regulă, mai mult de șase luni.

Evaluarea *ex-post* poate fi dispusă pe schemele de ajutor de stat cu un buget anual mediu ce depășește echivalentul a 150 milioane Euro. Aceste scheme vor fi supuse evaluării continuu și *ex-post* de către furnizor (Art. 8, alin. 6), conform reglementărilor Consiliului Concurenței.

Evaluarea compatibilității pentru ajutoarele fără acte normative specifice se face prin analiza comparativă a efectelor negative asupra concurenței și a efectelor pozitive ale ajutorului, verificând condiții cumulative precum: contribuția la un

obiectiv de interes comun, necesitatea intervenției statului, efectul stimulat, proporționalitatea (Art. 8, alin. 3). Acestea sunt criteriile standard de evaluare din UE.

O noutate constituie interdicția de acordare ce presupune că ajutorul nou poate fi compatibil doar cu condiția ca întreprinderea să ramburseze ajutorul ilegal anterior primit (Art. 17).

Proiectul introduce procedura de notificare simplificată pentru anumite modificări ale ajutoarelor existente.

La Art. 28-35, normele proiectului consolidează controlul *ex-post* (după acordare), introducând mecanisme puternice de tip UE:

1) Drepturile Părților Interesate (Art. 30, 31):

- Admisibilitate Plângeri: Orice parte interesată trebuie să completeze un formular de plângere standardizat și să demonstreze că interesele sale sunt afectate. Consiliul Concurenței poate considera plângerea retrasă tacit dacă partea nu prezintă observații la solicitarea Consiliului Concurenței.

- Confidențialitate: Se protejează identitatea părților interesate care solicită motivat acest lucru, în fața furnizorului de ajutor.

2) Decizie de Suspendare sau Recuperare Provizorie (Art. 32):

- Noutate critică: Consiliul Concurenței poate cere recuperarea provizorie a ajutorului ilegal dacă: nu există îndoieli privind natura de ajutor a măsurii, intervenția este urgentă, și există un risc serios de prejudiciere semnificativă și ireparabilă a unui concurent.

- (Art. 33): Dacă furnizorul nu respectă o decizie de suspendare/recuperare, Consiliul Concurenței poate sesiza direct instanța de judecată pentru a constata încălcarea legii.

3) Recuperarea Ajutorului Incompatibil (Art. 35, 36):

- Obiectiv: Restabilirea situației care exista pe piață înainte de plata ajutorului.

- Dobânda: Ajutorul recuperat include dobândă calculată la rata dobânzii medii ponderate la creditele noi stabilite de Banca Națională a Moldovei, de la data plății ajutorului până la data recuperării.

- Termene recuperare: Decizia de recuperare stabilește termene stricte pentru furnizor: 2 luni pentru a prezenta măsurile planificate și 4 luni pentru a finaliza recuperarea.

În același timp, noile prevederi accentuează nevoia de transparență activă (obligații de publicare) și reglementează strict modul de tratare a informațiilor confidențiale.

Secretul profesional (Art. 41-42): Se detaliază strict ce constituie secret profesional (secrete comerciale, alte informații confidențiale) și se stabilește că acesta nu este absolut. CC poate dezvălui informații confidențiale dacă sunt esențiale pentru motivarea deciziilor sau dacă interesul public (necesitatea publicării) este mai important decât prejudiciul.

Publicare ex officio (Art. 43): Consiliul Concurenței publică rezumatul notificării pentru a obține observații de la terți, dispoziția de inițiere a investigației și conținutul integral al deciziilor (cu excepția fragmentelor confidențiale).

Transparența ajutoarelor individuale (Art. 44): Furnizorii au obligația să publice pe pagina Consiliului Concurenței informații despre ajutoarele individuale care depășesc 500 000 Euro. Informațiile trebuie păstrate cel puțin 10 ani și să fie accesibile publicului.

Registrul SIA RAS (Art. 45): Se confirmă existența SIA RAS, iar modalitatea de completare, utilizare și actualizare este stabilită prin Hotărâre de Guvern. Furnizorul este direct responsabil pentru corectitudinea datelor.

Totodată, se introduce o procedură de monitorizare continuă a ajutoarelor existente, esențială pentru alinierea la legislația UE.

Raportare anuală (Art. 46): Furnizorii trimit rapoarte anuale privind toate ajutoarele existente până la 30 aprilie prin SIA RAS. Nerespectarea duce la posibilitatea ca Consiliul Concurenței să acționeze în temeiul Art. 53 (proponere de măsuri adecvate).

Monitorizare continuă (Art. 48): Consiliul Concurenței instituie un proces anual de monitorizare, selectând un eșantion de cazuri pentru examinare aprofundată, cu termen de finalizare de 12 luni.

Vizită de control la fața locului (Art. 49): În caz de îndoieli serioase privind respectarea deciziilor de autorizare, Consiliul Concurenței poate efectua vizite de control la fața locului la beneficiar. Dacă întreprinderea se opune, furnizorul este obligat să acorde asistența necesară angajaților Consiliului Concurenței.

Măsuri adecvate (Art. 53, 54): Dacă o schemă existentă nu mai este compatibilă, Consiliul Concurenței emite o recomandare scrisă (proponere de măsuri adecvate, ex. modificări, abrogare). Dacă furnizorul nu acceptă, Consiliul Concurenței inițiază procedura de investigație formală.

De asemenea, se stabilesc termene clare de prescripție, în special cel pentru recuperare, aliniate la standardul european.

Termen recuperare (Art. 58): Dreptul Consiliului Concurenței de a dispune recuperarea ajutorului ilegal se prescrie în termen de zece ani, începând de la data acordării ajutorului. Orice măsură a Consiliului Concurenței sau a furnizorului

întrerupe termenul.

Termen amenzi (Art. 59): Termenul de prescripție pentru aplicarea amenzilor și a penalităților cu titlu cominatoriu pentru nefurnizarea de informații conform art. 23 este de trei ani, cu un termen limită de șase ani pentru cazurile de întrerupere.

Termenul de prescripție pentru executarea a deciziile adoptate pentru nefurnizarea de informații conform art. 23 este supusă unui termen de prescripție de cinci ani.

Capitolul IX din proiect clarifică delimitarea competențelor între Consiliul Concurenței și Instanțele de Judecată, precum și modul de contestare a deciziilor și răspunderea furnizorilor de ajutor de stat.

Competență exclusivă de a evalua compatibilitatea măsurii de sprijin cu mediul concurențial normal îi revine Consiliului Concurenței, iar instanța de judecată va avea competența de a interpreta și aplica Art. 107(1) și Art. 108(3) din TFUE (competență care va intra întră în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană) și competența de a soluționa cererile de despăgubire pentru prejudiciile cauzate de ajutoarele de stat ilegale.

Art. 56 stabilește normele procedurale pentru atacarea deciziilor Consiliului Concurenței:

Deciziile se contestă la Curtea de Apel Centru, fără respectarea procedurii prealabile, de către furnizori/beneficiari și de către persoanele interesate, în termen de 30 de zile de la comunicare (pentru furnizori/beneficiari) sau de la publicarea dispozitivului în Monitorul Oficial (pentru persoane interesate).

În proiect a fost prevăzut expres că contestarea deciziei Consiliului Concurenței NU suspendă obligația de executare (alin. 3). Această prevedere este crucială pentru a asigura punerea în aplicare rapidă a deciziilor, în special a celor de recuperare.

În consecință, noile prevederi sporesc eficacitatea (recuperarea imediată, inatacabilă), transparența (obligații de publicare extinse) și supravegherea (monitorizarea continuă și vizitele de control) a regimului ajutorului de stat, conform normelor UE.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative la aprobarea proiectului de lege nu au fost identificate ca fiind viabile sau oportune. Legea nr. 139/2012 transpunea doar parțial și selectiv reglementările UE. Noul proiect urmărește să asigure o transpunere mult mai exactă și completă. O transpunere completă implică adoptarea principiilor de

bază, dar și a detaliilor procedurale esențiale, cum ar fi cele din noul proiect:

- Procedura de măsuri adecvate (Art. 53).
- Regulile stricte privind recuperarea ajutoarelor (caracterul nesuspensiv al deciziei, calculul dobânzii compuse, extinderea la succesorul economic).

Vechea lege lăsa loc de interpretări sau nu oferă instrumente juridice suficient de puternice Consiliului Concurenței. Noua lege conferă Consiliului Concurenței o autoritate sporită, indispensabilă pentru un control eficient:

Executare imediată: Decizia de recuperare nu are caracter suspensiv (Art. 37), eliminând posibilitatea ca litigiile să blocheze recuperarea.

Instrumente de investigație: Consiliul Concurenței primește competența explicită de a efectua vizite de control la fața locului (Art. 49), un instrument crucial pentru a verifica respectarea condițiilor de autorizare.

Ridicarea imposibilității naționale: Se interzice invocarea de către furnizori a lacunelor sau reglementărilor naționale (ex. termene de prescripție naționale) ca justificare pentru nerespectarea deciziilor de recuperare (Art. 37 alin. 10) și altele.

Menținerea cadrului legislativ existent lipsește furnizorii de ajutor de stat (autoritățile publice), cât și pentru beneficiari (întreprinderile) de beneficiile alinierii complete la cadrul UE, care aduce avantaje semnificative în partea ce vizează securitatea juridică, predictibilitate și eficiența procedurală.

Legea este integral aliniată la *Acquis*-ul UE. Acest lucru înseamnă că *furnizorii* pot elabora scheme de ajutor pe baza unor reguli clare, deja testate la nivel european, reducând drastic riscul ca măsura să fie declarată ilegală *ex post*. Procedură detaliată de examinare a notificărilor: Art. 18, 19 oferă termeni preciși (20 de zile lucrătoare pentru informații suplimentare, 2 luni pentru decizie). Acest lucru permite o planificare bugetară și politică mai eficientă. ar dezavantaja întreprinderile ale căror activități sunt supuse regulilor de concurență, întrucât ar perpetua lipsa unor proceduri clare, moderne și aliniate la standardele europene. Monitorizarea continuă (Art. 48) permite identificarea și corectarea din timp a schemelor care devin incompatibile, evitând probleme majore pe viitor, iar procedura măsurilor adecvate (Art. 53), oferă o cale de remediere amiabilă pentru schemele existente, permițând furnizorului să modifice schema (ex. reducerea intensității, abrogarea) fără a fi nevoie de o investigație formală din partea Consiliului Concurenței. Faptul că deciziile de recuperare nu au caracter suspensiv în caz de contestație și că se interzice invocarea legislației naționale ca obstacol asigură că, în cazul unei erori, ajutorul ilegal poate fi recuperat rapid și eficient. Proiectul oferă claritatea obligațiilor de publicare (Art. 44): se va cunoaște exact ce informații trebuie publicate și cum trebuie gestionate (SIA

RAS), simplificând respectarea cerințelor de transparență.

Avantajele pentru *beneficiarii de ajutor de stat*. Beneficiarii (întreprinderile care primesc ajutor) beneficiază în primul rând de certitudine și protecție procedurală: Notificare tacită (Art. 19 alin. 4): Dacă Consiliul Concurenței nu se pronunță în termenul de 2 luni, ajutorul se consideră autorizat tacit. Această clauză oferă beneficiarului o garanție procedurală. Atâta timp cât ajutorul este notificat corect și autorizat, riscul ca beneficiarul să fie nevoit să returneze sumele primite (recuperare) este mult redus, oferind stabilitate financiară pentru proiectele de investiții. Beneficiarii și părțile interesate au dreptul de a-și prezenta observațiile în faza de investigație (Art. 21) și în faza de revocare a deciziei (Art. 27), asigurând un proces echitabil. Legea stabilește un cadru clar pentru protejarea informațiilor confidențiale și a secretelor comerciale în timpul procedurii, deși se subliniază că protecția nu este absolută. Beneficiarii pot contesta deciziile Consiliului Concurenței. direct la Curtea de Apel, fără procedură prealabilă, în termen de 30 de zile. Introducerea procedurii de notificare simplificată pentru anumite modificări ale ajutoarelor existente (ex. creșteri de buget de până la 20%, prelungiri) reduce birocrăția și scurtează termenele de așteptare.

În esență, noua lege transformă controlul ajutorului de stat dintr-un proces ad-hoc, cu riscuri mari, într-un sistem predictibil și profesionalizat, esențial pentru funcționarea unei economii de piață moderne și pentru integrarea europeană.

Neintervenția și neadoptarea noii legi privind ajutorul de stat vor face ca riscurile și consecințele negative să fie semnificative, afectând în principal procesul de integrare europeană și stabilitatea mediului de afaceri.

Neadoptarea noii legi va constitui un obstacol critic în calea integrării europene, deoarece sistemul de control al ajutorului de stat este considerat o condiție *sine qua non* pentru funcționarea Pieței Unice.

Republica Moldova nu va reuși să îndeplinească integral cerințele Capitolului 8 (Concurență) din negocierile de aderare, care presupun alinierea deplină la *Acquis*-ul comunitar (inclusiv regulamentul de procedură și cel de punere în aplicare).

Menținerea unui cadru legal slab semnalează Comisiei Europene o lipsă de voință sau capacitate de a prelua un control autonom și eficient asupra ajutoarelor de stat, esențial pentru asigurarea concurenței loiale.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra organizării și

funcționării Consiliului Concurenței, prin introducerea unor proceduri concrete, exhaustive și clare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Prezentul proiect implică alocarea de resurse financiare suplimentare pentru crearea și implementarea Registrului central al ajutoarelor de minimis (parte a SIA RAS) și pentru promovarea utilizării acestuia de către furnizori.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea noii reglementări generează un impact pozitiv semnificativ asupra beneficiarilor de ajutor de stat, în special asupra întreprinderilor care accesează sau intenționează să acceseze măsuri de sprijin public. În primul rând, cadrul propus consolidează nivelul de predictibilitate și securitate juridică pentru mediul de afaceri. Mecanismul de autorizare tacită a ajutoarelor de stat (art. 19 alin. (4)) – potrivit căruia, în absența unei decizii a autorității de control în termen de 2 luni, ajutorul se consideră autorizat – constituie o garanție procedurală esențială. Prin reducerea incertitudinii și a riscului de recuperare ulterioară a ajutoarelor, întreprinderile beneficiază de o mai mare stabilitate în planificarea și implementarea investițiilor.

Noul cadru procedural consolidează, de asemenea, drepturile beneficiarilor în etapele de analiză și control. Întreprinderile și alte părți interesate sunt abilitate să prezinte observații atât în faza de investigație (art. 21), cât și în procedura de revocare a deciziilor (art. 27), ceea ce asigură transparență sporită și un proces echitabil. Totodată, legea stabilește mecanisme clare pentru protejarea informațiilor confidențiale și a secretelor comerciale, garantând echilibrul dintre transparență și protecția intereselor legitime ale operatorilor economici.

Reglementarea consolidează și accesul la justiție pentru toate categoriile vizate. Astfel, furnizorii, beneficiarii și persoanele interesate pot contesta deciziile autorității de control direct la Curtea de Apel Centru, fără a fi necesară parcurgerea unei proceduri prealabile. Termenul de contestare este:

- 30 de zile de la comunicare, pentru furnizori și beneficiari, și
- 30 de zile de la publicarea dispoziției în Monitorul Oficial, pentru persoanele interesate.

Acest mecanism extins sporește transparența și responsabilitatea procesului decizional, oferind persoanelor interesate instrumente eficiente pentru a-și proteja drepturile și interesele economice potențial afectate de acordarea unui ajutor de stat.

4.4. Impactul social

Deși proiectul de lege nu reglementează în mod direct domenii de natură socială (sănătate, educație, asistență socială, ocuparea forței de muncă), acesta generează o serie de efecte sociale pozitive indirecte, prin îmbunătățirea funcționării mediului economic și prin stimularea investițiilor. Printre principalele impacte se numără:

1. Crearea și menținerea locurilor de muncă

Prin creșterea eficienței mecanismelor de acordare a ajutorului de stat și prin sporirea predictibilității pentru întreprinderi, legea favorizează dezvoltarea proiectelor investiționale, generând astfel noi locuri de muncă și contribuind la menținerea celor existente.

2. Dezvoltarea regională și reducerea disparităților socio-economice

Ajutoarele de stat – în special cele regionale – pot fi direcționate către zone mai puțin dezvoltate, stimulând activitatea economică locală, îmbunătățind accesul la servicii și infrastructură și contribuind la creșterea nivelului de trai.

3. Creșterea competitivității economiei naționale

Un cadru de ajutor de stat mai clar și mai predictibil atrage investiții și susține activitatea întreprinderilor, ceea ce poate conduce la o economie mai robustă, cu efect pozitiv asupra veniturilor populației și capacității statului de a finanța politici sociale.

4. Creșterea calității serviciilor și produselor oferite populației

Prin susținerea inovării, digitalizării și modernizării structurilor de producție, ajutoarele de stat pot contribui indirect la oferirea unor servicii mai eficiente și produse de calitate superioară, cu beneficii directe pentru consumatori.

5. Consolidarea transparenței și încrederii publice

Procedurile clarificate, posibilitatea contestării deciziilor și protejarea drepturilor persoanelor interesate contribuie la creșterea transparenței și responsabilității în gestionarea fondurilor publice, consolidând încrederea cetățenilor în instituții.

6. Stimularea tranziției către economie verde și digitală

Ajutoarele direcționate către proiecte de mediu, energie regenerabilă sau tehnologii inovatoare au impact social prin îmbunătățirea calității mediului, reducerea poluării și modernizarea serviciilor esențiale, toate cu efect pozitiv asupra sănătății și calității vieții.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege nu conține prevederi care să afecteze direct protecția datelor cu caracter personal. Totodată, proiectul reglementează tratamentul de către Consiliul Concurenței al secretelor comerciale și al altor informații

confidențiale, ceea ce poate include, în anumite situații, și date cu caracter personal, asigurându-se astfel protecția și confidențialitatea acestora.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul de lege nu stabilește prevederi care ar putea avea impact direct asupra egalității de gen
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul de lege nu stabilește în mod direct prevederi care ar putea avea impact asupra mediului înconjurător, însă acesta generează o serie de efecte pozitive indirecte, prin evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător și monitorizarea acestuia.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Impactul asupra concurenței
Proiectul de lege are un impact major pozitiv asupra mediului concurențial, întrucât: Aprobarea și aplicarea coerentă a acestui proiectului de lege va genera efecte pozitive asupra mediului concurențial întrucât va asigura claritate procedurală. Întărește mecanismele de control pentru prevenirea distorsiunilor de concurență. Prin proceduri mai clare de notificare, evaluare și autorizare, proiectul reduce riscul acordării unor măsuri de sprijin care ar putea favoriza în mod nejustificat anumite întreprinderi sau sectoare. Asigură aplicarea uniformă a regulilor de concurență pe întreg teritoriul țării Consolidarea competențelor autorității de control și armonizarea cu normele UE garantează tratament egal pentru toți operatorii economici. Crește transparența în acordarea ajutoarelor de stat Publicarea deciziilor, accesul persoanelor interesate la procedurile de contestare și obligația de motivare a deciziilor contribuie la reducerea practicilor discreționare și la consolidarea unui mediu concurențial echitabil. Îmbunătățește disciplina bugetară și previne utilizarea ajutoarelor ca instrument de protecționism. Reguli mai stricte și proceduri standardizate limitează riscul utilizării resurselor publice pentru a crea avantaje selective nejustificate, susținând astfel concurența loială.
Impactul asupra domeniului ajutorului de stat
Proiectul de lege determină modificări structurale importante în domeniul ajutorului de stat: Armonizarea cu legislația și practica Uniunii Europene. Legea transpună prevederi relevante din TFUE, regulamente și orientări europene, asigurând compatibilitatea cadrului național cu normele pieței interne.

Consolidarea autorității funcțional independente pentru controlul ajutoarelor de stat. Autoritatea primește competențe extinse în evaluarea, autorizarea, monitorizarea și recuperarea ajutoarelor ilegale, ceea ce profesionalizează și eficientizează domeniul.

Proceduri mai clare și termene mai scurte. Introducerea autorizării tacite reduce incertitudinea procedurală. Procedura simplificată de notificare pentru modificări minore ale ajutoarelor existente scade sarcina administrativă pentru furnizori și beneficiari.

Îmbunătățirea cadrului de monitorizare și raportare. Legea introduce cerințe suplimentare de transparență, raportare periodică și evaluare a eficienței măsurilor de sprijin, aliniate cu cerințele Comisiei Europene.

Facilitarea recuperării ajutoarelor ilegale sau utilizate abuziv. Procedurile sunt clarificate și consolidate, asigurând protejarea bugetului public și aplicarea corectă a regulilor pieței.

Creșterea accesului la justiție pentru furnizori, beneficiari și persoane interesate. Posibilitatea contestării deciziilor direct la Curtea de Apel Centru, fără procedură prealabilă, contribuie la un control jurisdicțional eficient al deciziilor în materie de ajutor de stat.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege face parte din categoria actelor normative elaborate și aprobate în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene din domeniul politicii concurenței.

Elaborarea proiectului de legea rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova, de a asigura realizarea a acțiunilor specificate (53, 54, 59, 60, 62, 63, 64, 79, 82) din Anexa A, Capitolul 8: Politica din domeniul concurenței, Cluster II al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

În acest scop, au fost elaborate tabele de concordanță pentru actele normative UE transpuse, conform art. 31 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, precum și a Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene nr. 1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect face parte din categoria actelor normative cu scop de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Astfel, elaborarea proiectului de lege este determinată de necesitatea transpunerii integrale, în principal, a următoarelor acte normative UE, precum:

- art. 93, 107–109 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene din 25 martie 1957, CELEX 02016ME/TXT-20250315
- Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 248 din 24 septembrie 2015, CELEX 32015R1589
- Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30 aprilie 2004, CELEX 32004R0794
- Comunicare a Comisiei – Comunicare a Comisiei privind recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile C/2019/5396, CELEX 52019XC0723 (01)
- Comunicarea C (2003) 4582 a Comisiei din 1 decembrie 2003 privind secretul profesional în deciziile din domeniul ajutorului de stat (2003/C 297/03) CELEX 52003XC1209(02).

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței a fost publicat la 07.03.2025, anunțul cu privire la inițierea elaborării propunerilor pentru modificarea Legii concurenței nr. 183/2012 care va fi transmis către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru promovare., link: <https://www.competition.md/featured/consiliul-concurentei-anunta-initierea-elaborarii-propunerilor-pentru-proiectul-noi-legii-cu-privire-la-ajutorul-de-stat/>

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și art. 11 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi supus consultărilor publice și remis spre avizare părților interesate: Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Energiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANRE, ANRCETI, Banca Națională a Moldovei.

Informația privind rezultatele avizării și consultării publice va fi inclusă în Sinteza obiecțiilor și propunerilor după recepționarea avizelor.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi supus expertizei juridice a Ministerului Justiției conform art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017. Consiliul Concurenței în temeiul art. 36 alin. (5) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, va efectua expertiza anticorupție a proiectului Regulamentului în conformitate cu Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție aprobată de Centrul Național Anticorupție. Proiectul Regulamentului urmează a fi remis la Centrul de Armonizare a Legislației pentru a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
O parte din modificările propuse sunt corelate cu prevederile actelor normative în vigoare, care se află în conexiune, iar pentru adoptarea altor modificări propuse se va impune adoptarea/modificarea altor acte normative secundare.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Proiectul de act normativ nu necesită suport în implementare pentru a atinge obiective, nu necesită implicarea unor instituții, înființarea de structuri noi sau capacități de competență, resurse umane/financiare suplimentare.

Președinte

Alexei GHERȚESCU